

18.371.000 K. Več kot 15 $\frac{1}{2}$ milijonev se bode moralo torej z davki poravnati. To pokrije pa je odvisno od finančne preosnove v državni zbornici. Treba torej na te sklepe čakati. — Druga seja (17. sept.) je bila že bolj živahna. Narodnjak K'ukovec je predložil namreč neki predlog glede šol v Celju. Ta predlog so mu bili socialisti podpisali. Zato so se prvaški klerikali s K'ukovcem hudo skregali. Tako je bil prvi prepir v deželnem zboru prepir med Slovenci. Klerikalni prvaki so seveda zopet vpeljavo splošne volilne pravice predlagali, čeprav vedo, da bi to cesar nikdar ne potrdil. Potem so se vršile razne volitve v odseke. — Tudi tretjo sejo so porabili prvaški poslanci v svoje narodnjaške namene. Znano je, da je v štajerskem deželnem zboru nemščina obravnavni jezik. To je tudi naravno, kajti slovenskih poslancev je komaj peščica in še ti znajo vsi dobro nemško. Vendar pa je nastopil dr. Verstovšek in zahteval prečitane neke nemne interpelacije v slovenskem jeziku. Glavar je dal interpelacijo enostavno Verstovšku, češ da jo naj ta sam prečita. In mož je to tudi storil. Pri temu je prišlo do burnih preprirov, ker je zlasti Korošec vedno izzival. No, slišati je moral marsikatero pikro besedo. Tako mu je zaklical posl. Wastian: „Vi vendar niste izdelovatelj bojnih rokavic, Vi ste vendar duhovnik!“ Popolnoma pravilno je tudi Wastian rekel: „Delajte to v ljubljanskem deželnem zboru in ne tukaj!“ Cela stvar se je tičala neke zastave (!), ki je bila v Gradcu (!!) razobešana. In ti ljudje pravijo, da so zastopniki slovenskega ljudstva. Popolnoma pravilno so napredni poslanci vprašali: „Ali je Korošec slovensko ljudstvo? Slovensko ljudstvo odločno protestira proti narodnjaški gonjini in zahteva gospodarsko delo v deželnem zboru. Deželni glavar je dal hujskačem tudi takoj pravi odgovor. Tri seje in dva škandala, — to je plod prvaškega dela! — Pri seji dne 22. septembra je nemški klerikalec Schoiswohl govoril in tudi škodljivost prvaške obstrukcije v državni zbornici omenil. Nato je prišlo seveda do prepira. Prvo besedo je imel Roškar, ki zna tako dobro streljati. Potem so se sprli slovenski poslanci s socialisti. Torej četrta seja in tretji škandal. Volitev v deželni odbor je imela ta-le uspeh: dr. Link, pl. Feyrer, grof Attems, dr. Hofmann pl. Wollenhof, M. Stallner, Hagenhofer in Robič.

Koroški deželni zbor zbral se je pretekli terek k rednemu zasedanju. Ta zbor je po zadnjih volitvah prav malo spremenjen in šteje skupaj 43 poslancev. Razmerje strank v koroškem deželnem zboru je sledeče: 6 upraviteljev in 4 nemško-narodni veleposestniki; 10 nemško-narodnih poslancev mest in trgov; kmetijske občine imajo 11 nemško-naprednih, 2 nemško-klerikalna in 2 slovensko-klerikalna poslanka; v splošnem volilnem razredu zastopajo ljudstvo 3 nemški naprednjaki in 1 socialni demokrat. Nemških naprednih poslancev je torej 28 in imajo ti vsled tega veliko večino v deželnem zboru. — Prva seja se je vršila 21. t. m. Otvoril jo je deželni predsednik baron Hein. Prvi nagovor jo imel novi deželni glavar pl. Aichelburg-Labia. Njegovemu izjavjanju glede koroškega šolstva posnemamo: Število šoli podvrženih otrok na Koroškem je od 39.468 na 63.302 naraslo. Le 702 otrok ni hodilo v šolo. Ljudske šole so se povečale od 318 na 376, število učiteljev od 373 na 995. Lastnih šolskih poslopjij je zdaj 344, medtem ko jih je bilo l. 1889 le 137. Poleg tega ima Koroška zdaj 12 meščanskih šol. Govornik je tudi zgradbo taverske železnice omenil in končal z „hoch“-klici na cesarja. Potem so bili poslanci zapriječeni. Da bi napravili nemir, storila sta Grafenauer in Ellersdorfer to v slovenskem jeziku. Ta dva možaka hočeta torej tudi v koroški zbornici narodnostni prepir udamačiti. — 2. seja se je vršila 22. t. m. Posl. Ellersdorfer je že 3 dnevni „urlaub“ zahteval, katerega se mu je prav rado dalo. Vršila se je daljša debata o volitvah v odseke. Zlasti Grafenauerja se je zaradi nesramnega hujskanja začasa deželni volitev ošte. Potem so se vršile volitve v odseke. Prihodnja seja se vrši 23. t. m.

Zalogo bomb so našli v ruskem mestu Baku. Zanimivo je, da so bombe — policaji naložili. Šef policije je že v sodnijski preiskavi.

Srbski Jurček bode šel v Afriko. Dobil je namreč letni dohodek 100.000 frankov. Med afričanskimi divjaki se bode mož na vsak način dobro počutil.

Nemška šola v sv. Lenartu sl. g.!

Stariši, ki hočejo svoje otroke v novo nemško šolo v sv. Lenartu sl. g. pošiljati, naj se najkasneje do konca meseca septembra t. l. pri g. zdravniku dr. T. Zirngastu v sv. Lenartu oglasijo. Po tem terminu se ne bode nobenega otroka več sprejelo. Tukajšnji župnijski urad se je izjavil pripravljenim, da prevzame katoliški verouk na nemški šoli. Stariši! Oglasite se pravočasno in ne pustite se od nasprotnikov preslepiti!

Dopisi.

Brežice na Savi. Ko je korakal Johan Režman iz Gaberja št. 9 ob 5. uri popoldne iz živinskega sejma v Kapeli proti domu, napadla sta ga dva fantalina in mu oropala okroglo 500 krou, katere je mož od prodanih volov dobil. Sumljiva tega ropa sta neki Blažević po domače Vapot in Jurman; zaprli so ju že. Ta rop, kakor se že desetletja v našem okraju ni prepetil, napravil je veliko vznemirjenja. Kdo je kriv posurovelosti ljudstva? Mislimo, da v prvi vrsti tisti, ki bi morali mladino vzgojevati, ki jo pa le v političnem hujskanju podivjajo... V nedeljo dne 26. t. m. se bode vršil v Brežicah veliki mladinski shod. Po celi dekaniji se je raz prižnice oznanjevalo, da naj vsi fanti od 14. leta naprej gotovo pridejo. Seveda, na takih priredbah se mladino navadi pijančevati in potem, ako ji zmanjka denar, grè tudi ropati. Govoril bode na kmetškem shodu seveda vsemodri dr. Benkovič. Mož je znan, v vsakem oziru znan. Svoj čas je sicer izjavil, da ne bode nikdar „klerikalec“; ali to svojo besedo je hitro pozrl. Danes je kolovodja te gospode. Cela priredba je komedija. Gospodje prvaki potrebujejo zopet kmetških grošov.

Sv. Lenart sl. g. Neka prvaška pisarska duša iz sv. Lenarta se zopet pridrne, objaviti lažičlanke v „Fihposu“ z dne 9. t. m. in hujskati proti tukajšnji nemški šoli. Dotični pisac, ki menda sploh ne ve, kaj dela, se tudi ponaša, kakor da bi on kmete „rešil“. Seveda, s tvojimi lažmi ne bodeš dopisun kmetom ničesar pomagal. Le škodoval jim bodeš na ta način. Mi, ki smo kmetom zastonj nemško šolo dali in s tem napravili priložnost, da se otroci nemščine priučijo, mi pač mislimo odkrito in pošteno o kmetu, mi mu na ta način zboljšamo njegov gospodarski položaj. Ako govori kmet le slovensko, pride nemški kupec s svojim tolmačem; kupec mora tolmača plačati; ta denar pa trpi kmet pri ceni. Naš kmet prodaja tudi svoje pridelke (vino, sadje, žirina, perutnina) izključno Nemcem. Od tvojih sohujskačev, črni dopisun, ki jih imaš v Ljubljani, ne more naš kmet živeti. Zato išče tudi naš kmet pošteno in lepo sporazumljenje z nemškimi odjemalci blaga in zato se hoče tudi kmet nemščine priučiti. Vidiš, klerikalni dopisun, zato smo ustanovili nemško šolo, da kmetu pomagamo. To je naša poštena in odkrita politika. Ti in tvoji gospodarji pa hočejo kmetu le žepe izprazniti. Prvaški hujskači rabijo seveda vsa sredstva v boju zoper nemško šolo. Črni kibic, ki je vsak dan v farovžu, ve čisto dobro, da bode na nemški šoli tukajšnji župnijski urad verouk prevzel; vkljub temu pa laže, da je nemška šola protestantovska. Za nemško šolo imenovani nadučitelj je rimski katolik in eden najbolj kvalificiranih učiteljev. Tudi to ve dopisun prav dobro; in vendar laže ta podlež naprej, da bodejo kmetje deco protestantovskim učiteljem izročili. Dopisun „Fihposov“, št. lenartska občina je pripravljena, da ti preskrbi pristoje mesto v Feldhofu pri Gradcu; tam se bodejo tvoje od alkohola pokvarjene možgane spočile! Izvrstno občinsko gospodarstvo in zgradba hiše za požarnike na najprimernejšem prostoru je dopisuna grozno razburilo. Pokažite, kmetje, da ne verujete takim plačanim lažnikom! Po-

šljite svojo deco v nemško šolo, kjer je bodejo katoliški duhovniki in učitelji podučevali, da se nemščine priučiti in da ji bode enkrat bolje šlo. Pridite dne 3. novembra z vašimi otroci k nemški šoli, da bode dopisun videl, kako se je lagal. Vsi za nemško šolo!

Kako se duhovnike preganja.

(Izvirni dopis.)

Št. Ilj na Dravi (Koroško)

dne 17. avgusta 1909.

Več posestnikov nam piše:

Prvaški časniki „Mir“ od 21. avgusta tega leta se peča z našim splošno priljubljenim župnikom. Po vzoru prvaških bratov ga pogumno sramoti in zaganja se tudi do kneza Lichtensteina, zakaj se je pri razpisu naše fare poslužil svoje pravice in se ni dal na vekomaj pod škofovo kuratelo. Revers, ki ga je naš župnik podpisal, je postavno neveljaven in nemoralno je, če se tirja, kar je zoper postavu. Našemu župniku se je že davno poprej od škofa samega prigovarjalo, naj prosi za vsako župnijo, ki bo razpisana. Morda le zato, da se mu morejo prošnje vrniti in da bi ne zamudil, ko bi se razpisala kakšna župnija v Sibiriji. Dasiravno na petem mestu, vendar je bil kot vreden med vrednimi. Kdo je začel gonjo proti njemu prej in potem, ko je bil že prezentiran? Nedostojna so bila sredstva, s katerimi se je poskušalo župnika izpodrinuti. Šele odločna beseda je zamašila obrekovalcem umazana usta. Odkod so začele zoper župnika prihajati pri-tožbe, se še danes prav ne ve in se tudi župniku v obraz povedati noče. Ti tožniki se bojijo c. kr. sodnije kakor hudič križa. Naš župnik je ponižno prosil škofijstvo, naj se mu pove kdo, kaj in kdaj ga je tožil, da more tožnike pred c. kr. sodnijo tirjati in se opravičiti. Vse zastoj! Tožniki se ne smejo lesketati na solncu posvetne oblasti, ker bi je isto ožgalo. Ali je naš župnik bedak in suđen, ki se mora udati na vsako kleptanje? Tudi pri škofijski vizitaciji so mu bile na odločno vprašanje kleptulje zatajene. Predstojniki pa so dolžni dati podložnim čas in priložnost, da se morejo opravičiti. Oče ne zatajuje pred svojimi otroci njihovih obrekovalcev, ker ne sliši rad obrekovanja svojih otrok in ker hoče svoje otroke vzgojiti za može in ne za hinavce. Kdor govori resnico, se ne skriva pod škofijsko suktnjo in tudine trepeta pred posvetno gosposko. Ali še zdaj vse velja, kar se je pri vizitaciji župnika tožilo in celo mrličem v usta polagalo? Dokazi mrličev so medli dokazi, in kdor se jih poslužuje, vreden je Kaj-novega značaja. Zakaj se je od verodostojnih prič popolnoma opustilo, s čim bi se moralo pečati c. kr. državno pravdnistvo in še več drugih stvari? In te verodostojne priče so vendar pod prisego izpovedale! Koga je naš župnik kdaj zasmehoval, da se je vnel pretep, ki bi se ga bil sam vdeležil? Saj je to sodnijsko dognano. Kje je cele noči rajal? Župnik je prosil iz prižnice, naj se vendar oglasijo ženske, s katerimi se je tako poglavitno pregrešil in povsod tiho, kakor v cerkvi. Kdaj je šel iz gostilne pijan v cerkev? Strašno nalit je moral biti vedno, ker mežnar tega nikdar ni zazabil, dasiravno ni slep. Nasprotniki, ki so župnikovo vino srkali, so ga vendar enkrat po polnoči vjeli in ga tudi iz same hvalečnosti zatožili. Kdaj je slabo opravljal božjo službo? Tudi peščica sovražnikov mora v tem oziru pripoznati popolno zadovoljnost. Ali ni hodil v šolo? Kako je potem mogoče, da so otroci pri škofijski vizitaciji tako izvrstno znali, kakor nikdar poprej? Kdo more reči, da je župnik oče rajnega kuharčinega otroka? Povsod zado-stuje izpoved ženske, a župnikova kuharica je lažnjivka, ker njena izpoved izpodbija v nasprotnem mnenju z velikim veseljem se valjajoče breznačajneže. Kdo more reči, da otrok ni bil pokopan? Kdor je to okoli trosil, je podli obrekovalc in tako dolgo prasečkar, dokler to dokazal ne bo. Kdo je slišal kdaj župnika peti nesramne pesmi? Oglasite se vi farizeji! Tisti ki mu je vlezlo škropilo v glavo, naj se pusti operirati, ker nenadomestljiva škoda bi bila za njegove vodene možgane. Kjer dvom že zadostuje, tam se človek ne vojskuje in da na misli še ni colnine, največ veseli verodostojne